

Дотримання прав людини при судовому розгляді справ про адміністративні правопорушення: теоретичний аспект

Грянка Г.В., кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС

Адміністративно-деліктний процес і адміністративну відповідальність застосовують для захисту особистості, охорони прав і свобод людини й громадянина, установленого порядку та суспільної безпеки, власності, від адміністративних правопорушень.

Адміністративній відповідальності також належить значна профілактична роль у запобіганні злочинам, оскільки об'єкт посягань у багатьох адміністративних правопорушеннях і кримінальних злочинах той самий: права і свободи громадян, власність, громадський порядок, порядок у правління й інші адміністративно-правові відносини.

Адміністративна відповідальність – це примусове, з додержанням установленої процедури, застосування правомочним суб'єктом передбачених законодавством за вчинення адміністративного проступку заходів впливу, які виконані правопорушником [1, С. 21].

Судова форма розгляду справ про адміністративні правопорушення – це найважливіша гарантія реалізації й охорони прав та інтересів громадян, задіяних у сфері адміністративно-деліктного процесу. Принцип змагальності дає змогу повністю реалізувати всі процесуальні засоби і способи, що належать громадянам і надають їм реальну можливість обстоювати свою позицію у справі [2, С. 349].

Провадження у справах про адміністративні правопорушення має здійснюватися з дотриманням принципів верховенства права, пріоритетів прав фізичних та юридичних осіб, із врахуванням інтересів суспільства і держави в цілому.

Невідповідність законодавства загальноновизнаним стандартам захисту прав і гарантування свобод людини та громадянина сьогодні викликають труднощі при розгляді даних справ.

Згідно з чинним КУпАП суд апеляційної інстанції, розглядаючи справи зазначеної категорії, має право: залишити апеляційну скаргу без задоволення, а постанову без змін; скасувати постанову й закрити провадження у справі; скасувати постанову й прийняти нову постанову; змінити постанову [3].

Водночас законодавчо встановлено, що постановою апеляційного суду набирає законної сили відразу після її ухвалення, є остаточною й оскарженню не підлягає.

Таким чином, по-перше, в апеляційному суді розгляд адміністративної справи має логічне завершення, що виключає імовірність багаторазового повернення справи до першої інстанції, яке можливе, наприклад, у кримінальному, господарському або цивільному процесах. По-друге, із вертикалі правосуддя виключено Голову Верховного Суду України і його заступників, які тепер позбавлені можливості розглядати адміністративні справи в касаційному порядку.

Право на оскарження – одна із найважливіших гарантій захисту прав особи, притягнутої до адміністративної відповідальності, а також потерпілого.

Також це форма перевірки законності й обґрунтованості прийнятої у справі постанови, найшвидше виправлення допущених помилок, виявлення недоліків

у роботі органів, які розглядають справи про адміністративні правопорушення [4, С. 119].

Скасування повноважень судді щодо перегляду прийнятої ним постанови, усунення Верховного Суду України від перегляду ухвалених місцевими та апеляційними судами постанов у справах про адміністративні правопорушення може мати негативні наслідки не лише для порушника чи потерпілого, а й для цивільного та адміністративного судочинства, де постанови суддів у справах про адміністративні правопорушення мають преюдиціальне значення, а також зробить неможливим виправлення у таких постановах описок і помилок.

На нашу думку, доцільно запровадити порядок перегляду постанов, ухвалених судом апеляційної інстанції. Такий перегляд міг би здійснюватись колегіально у складі трьох суддів суду апеляційної інстанції, що дало б можливість виправити ті порушення, недоліки чи неповноти, які можуть бути допущені при розгляді апеляційної скарги суддею одноособово.

Корисним було б запровадження інституту перегляду постанови у зв'язку з нововиявленими обставинами. Такий перегляд, передбачений у чинному цивільному, кримінальному, адміністративному законодавстві, дав би змогу переглянути постанову суду в разі виявлення обставин, які не були і не могли бути відомі особам, але при їх установленні, розглядаючи справи, суд виніс би принципово нову постанову. Інститут перегляду постанови за нововиявленими обставинами був би однією з гарантій дотримання принципу всебічного, повного та об'єктивного розгляду справи.

Список використаних джерел:

1. Колпаков В. К. Адміністративно-деліктний процес : Навчальний посібник / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. –Х. : «Харків юридичний», 2012. –228 с.
2. Бандурка О.М., Тищенко М.М. Адміністративний процес: Підруч. для вищих навч. закл. – К., 2002. – 287 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 груд. 1984 р. / Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984 – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
4. Короєд С.О. Перегляд рішень суду в справах про адміністративні проступки // Судова апеляція. – 2007. – № 3. – С. 119.

Юридичні особи, як суб'єкт адміністративної відповідальності

Сергєєв І.С., кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС
Ліщук А.О., студент ННПП НАВС

Відповідно до вимог сучасного суспільно-політичного життя, стану розвитку суспільних відносин, відбувається реформування традиційних інститутів адміністративного права, яке потребує переосмислення, насамперед, ключових засад регулювання відповідних відносин. При цьому чимало невирішених питань залишається при детальному з'ясуванні змісту адміністративної відповідальності юридичних осіб. Так, можливість визнання юридичних осіб суб'єктами адміністративної відповідальності було і залишається предметом спору правознавців.

Зокрема виникають питання щодо такого:

1. Чи потрібно запропонувати передбачення в адміністративному законодавстві юридичної особи як суб'єкта адміністративної відповідальності;
2. Чи включити до КУпАП визначення адміністративного правопорушення юридичної особи? З'ясувати особливості застосування адміністративної відповідальності до юридичних осіб.